

# Kasvatus- ja hoitoprosessi

Janne Kankaanniemi

# Prosessit

- Prosessit ovat keskeinen osa laadunhallintaa ja laatujärjestelmää
- Laatu palvelun kykynä vastata asiakkaan tarpeisiin ja odotuksiin
- Laatu syntyy prosessien hallinnasta
- Sijaishuollossa prosessit ovat haasteellisia, koska ne ylittävät toimija- ja organisaatorajoja

# Lastensuojelun työprosessin haasteita

## Lapsen ja perheen näkökulmasta

- Saumaton yhteissuunnittelu lapsen ja perheen palvelujen toteuttamisessa mukana olevien eri toimijoiden kesken ei toimi - palveluohjaus ei toimi.
- Palveluprosessit ja – ketjut ovat usein toimenpidejohtoisia ja –keskeisiä, lapsen palvelupolku on pitkä, katkeileva, sirpaleinen, usein tehoton.

# Lastensuojelun työprosessin haasteita

## Kunnan näkökulmasta

- Vain harva kunta on asettanut lastensuojelutehtävien toteuttamista koskevia tavoitteita, jolloin lastensuojelun toteuttaminen ei ole kunnan toimintana tavoitteellista ja tulevaisuuden haasteisiin vastaamaan pyrkivää. Strategisuus puuttuu pääosin toiminnasta. Ei katsota kokonaisuutta vaan vain sen yksittäisiä osia tai toimenpiteitä.
- Vaikka tiedetään, että voimavarojen suuntaaminen ehkäisevään työhön, alkutilanteen arviointiin ja varhaiseen tehostettuun tukeen, olisi kustannustehokasta, ja joilla saataisiin lapsen hoitoprosessi ja hoitoaikoja lyhyemmäksi, ei etsitä ponnekkaasti tehokkaita yhteistyökeinoja palvelurakenteen ja työn painopisteiden muuttamiseksi

# Lastensuojelun työprosessin haasteita

## Lastensuojelua toteuttavien työntekijöiden näkökulmasta

- Vaikka lapsen ja perheen ympärillä toimiikin usein monia auttajia, jää lastensuojelusta vastaava työntekijä usein liian yksin kantamaan vastuuta niin lapsen ja perheen tilanteen arvioinnista, palvelusuunnitelman laatimisesta ja tarvittavien päätösten valmistelusta kuin varsinaisen tukityön toteuttamisesta – Suomessa on hyvin vähän alue/seutusosiaalityöntekijöitä, jotka ovat mukana pienen kunnan sosiaalityöntekijän kanssa lapsen palveluprosessia toteuttamassa – ns. lasten SAS moniammatillisia tiimejä ei ole lapsen palveluprosessin alkuarvioinnissa kuin myöhemminkään, työpariakaan ei aina ole mahdollista saada
- Lastensuojelun kokonaisprosessin omistajan (=sosiaalityöntekijä) työ on kriisiytynyt ja se vaikuttaa koko lapsen palveluketjun toimivuuteen ja muiden toimijoiden työhön

# Prosessit ja prosessiajattelu

## Prosessien mukainen kehittäminen



# Prosessit ja prosessiajattelu

Prosessien jäsentämisen hyödyt:

1. Yhteistyö parantumisen asiakkaan kanssa, asiakas kokee saavansa hyötyä
2. Organisaatiossa toimivat ihmiset ymmärtävät kokonaisuutta, oman roolinsa ja sen miten lisäarvoa tuotetaan
3. Toiminnan kehittäminen tapahtuu organisaation kokonaisuuden huomioiden (vältetään osaoptimointi)

# Kasvatus- ja hoitoprosessi

- Prosessi on kokonaisuutenaan pitkä ja moniulotteinen, mutta samalla sijaishuollon työssä aivan keskeinen
- Prosessin yleiset laatukriteerit ovat (esimerkkejä):
  - suunnitelmallisuus
  - moniammatillinen työskentely verkostoissa
  - hyvinvoiva työyhteisö
  - saumaton prosessin kulku

# Suunnitelmallisuus

- Lapsen ja hänen perheensä tulee kokea prosessi joustavana aina sijoituksesta jälkihuoltoon saakka
- Haasteita tälle luovat rajanylitykset kasvatusta- ja hoitoprosessin ääripäissä
- Suunnitelmallisuus tarkoittaa hallittua prosessia lähtien huoltosuunnitelman tarkistuksista aina jälkihuoltosuunnitelman toteutukseen saakka

# Moniammatillinen työskentely

- Kasvatus- ja hoitoprosessi edellyttää eri tahojen sitoutumista ja sitouttamista mukaan työskentelyyn
- Koulun rooli on erittäin tärkeä huomioida jo sijoitusprosessissa
- Erityispalveluiden osalta sijaishuoltopaikalla on oltava toimivat verkostot ja yhteistyökäytännöt
- Prosessille on löydettävä ja nimettävä selkeästi prosessinomistaja, joka vastaa prosessin toimivuudesta ja laadukkaasta etenemisestä

# Hyvinvoiva työyhteisö

- Kasvatus- ja hoitoprosessin käynnistyminen on aina haaste koko työyhteisölle
- Toiminnan perusteiden vahvuus ja selkeys punnitaan prosessin alkuvaiheissa
- Työn tukirakenteiden kunnossapito auttaa tässä tilanteessa

# Saumaton prosessin kulku

- Toimijoiden lukumäärä tuo haasteita prosessin kululle
- Yhteistyön merkitys sijoittajan ja sijaishuoltopaikan välillä korostuu
- Jatkuva arviointi ja säännöllinen yhteydenpito takaavat mahdollisimman hyvän prosessin
- Kasvatus- ja hoitoprosessi todentaa pitkäaikaisesti ja selkeästi yksikön perustehtävän ja arvojen toteutumisen asteen arjen työssä

# Kasvatus- ja hoitoprosessi

- Casena Kasvun Yhteisöt
- Hoito- ja kasvatusprosessi muodostuu neljästä osaprosessista
  1. Sopeutumisvaihe
  2. Tavoitteiden asettaminen
  3. Kasvun vaihe
  4. Sijoituksen päättäminen

# Kasvatus- ja hoitoprosessi

## Prosessin yhteinen kehittäminen

Sijaishuollon piirissä tapahtuvan kasvatus- ja hoitoprosessin kytkeminen suhteessa kunnan lastensuojelutyön strategiaan ja yhteisen työskentelyn kehittäminen niin, että lapsi ja hänen perheensä voivat kokea prosessin vastaavan heidän palvelutarpeisiinsa.